

.....
זלי גורביץ המשורר והאתרופולוג פותח את ספרו **'שיחה'**ⁱ במילים אלו:

" לאמנות השיחה והדיאלוג יש היסטוריה ארוכה, שבתקופה האחרונה [...] נמצאת בסימן ירידה. [...] מה שמייחד שיחה הנחשבת ראויה הוא השיוויוניות והעצמאות של המשוחחים. "

" פלא השיחה יוצר שתי תגובות הפוכות- האחת מתמקדת בזרות התמידית שבין אדם לזולתו ועל כן טוענת לאי-אפשרות עקרונית של שיחה. השנייה עוקבת אחר השיחה ומנסה להבין את האופן שבו נוצר קשר מורכב ומתמשך זה בין בני האדם. [...] שני כוחות אלו של קרבה ומרחק, קשר וניתוק, זהות וזרות, מצויים בכל שיחה, בכל מקום ובכל זמן.

[...] השיחה מגלה את התפרים שבין אדם לאדם, [...] בשיחה נפגשים... מתגוששים, פותחים רווחים, עושים מעשים. בה מתרחשת השפה ומתעצב הדיבור ובה נלמדת השתיקה, פורץ הצחוק, נפתחים ונסגרים עולמות. "

זלי גורביץ בקטעים אלו מכוון דבריו יותר אל השפה המילולית, הדבורה והכתובה, אולם ניתן להאיר בדברים אלה גם את נקודת המוצא לתערוכה שלפנינו **'גם אחד זקוק לשניים'** בה מוצגים מפגשים ודיאלוגים בין יוצרים ויוצרות - בין השפה הפלסטית-חזותית הדמומה לבין השירה הכתובה והשמעת בקול.

ב-1984 כתבה הסופרת **יהודית הנדל** (כלת פרס ישראל) את ספרה **' הכוח האחר'**ⁱⁱ. שם הספר נלקח מהפרולוג הפותח את הספר: **" לעבוד (ליצור) - זה לקבל את מרותו ורצונו של איזה כוח אחר, עליון, בשעה שאתה כל בוקר נתקף ייאוש שאין להביעו במילים"**. משפט אותו היה נוהג לומר בעלה הצייר **צבי מאירוביץ**.

ביחס למקור השם, מתבררת בהמשך הקריאה כמורכבת יותר ומתמקדת בסופו של דבר בהתבוננותה של הסופרת במלאכת היצירה, בדיוקן פעולותיו של הצייר - שותפה לחיים.

ה'**אחר'** של **מאירוביץ** הוא [כפי שמלמד הטקסט] תחושת נוכחותו של כוח חזק, כוח עליון. ה'**אחר'** של **יהודית הנדל** הוא הגבר שלה, הצייר, המסתובב בבית באי שקט בין הכלים והמכחולים וממלמל מלמולים. וכך היא כותבת: **"זה היה יום אפור כשצבי צייר את התמונה שקרא לה אחר כך 'יום כחול' וזה היה בחורף, החורף האחרון. ברחוב שלנו הרעילו אז חתולים וגברת קליין, השכנה שלנו מלמטה, צעקה: מרעילים חתולים."**

בפיסקה זו מגולמת אולי המתיחות כולה. זהו משפט הטעון בחתרנות נשית מעודנת. הכותבת נזכרת ביום מסוים בו ישבה והתבוננה בצייר המצייר תמונה ואוזניה קרויות לרחוב. היא שוקעת ברגע ההזכרות חושפת ונחשפת לפער שבחויית החושים שבין הנראה לנשמע, בין האמנות לחיים.

בתערוכה זו **אתי עמרם**, האוצרת, זימנה 9 מפגשים / דיאלוגים מיוחדים בין אמנים ואמניות מתחום האמנות הפלסטית למשוררים ולמשוררות.

המשוררת **מאיה בז'רנו** הגדירה מפגשים מסוג זה, בהם כל אחד נקרא לצאת מתחומו ומגבולותיו הבטוחים, לא פחות מאפשרות ל-**גאולה**.

בשירה **'גאולה שהיא'** שנכתב ב-1998 בעקבות הזמנתה להשתתף בפרוייקט 'האם העובר הזה הוא שלך?' של האמנית מירי נשרי שהוצג בגלריית הקיבוץ.. היא פותחת את השיר:

" אני מהרְהֵרְת האם נכון לומר,

שְגֵאלָה היא-אפן הַשְקָה פּוֹלְשֵׁת, שְנוֹגֵעַת וְחוֹרְכֵת

תּוֹדָעָה אַחַת בתּוֹדָעָה אַחֶרֶת, [...]

והיא מסיימת את השיר :

” זו גֵּאֵלָה לְשִׁיר וְלִרְאוֹת, לְדַבֵּר וְלִחְשׁוֹב מֵאֲמָצֵעַ שֶׁל מִי שֶׁהוּ אַחֵר,

אֲמָצֵעַ חֲבוּי שֶׁהִשְׁקֵתִי וְנִגְעֵתִי בּוֹ וְהִמְשַׁכְתִּי

הַלְאֵה ..... הַ..... לְ... אֵה.....”

הסופר ס. יזהר הגדיר את ההומניסטיקה כך :

” שעת ההומניסטיקה היא האפשרות לשעת פגישה יפה לאדם אחד עם פרפור דיבורו של אדם אחר, ברגע של קשב. רגע שאם יודעים כמוהו, לא מוותרים עוד עליו ולא חדלים מלחפש אותו, תמיד.”

כל דיאלוג פה בתערוכה פותח איזה מרווח בו אתם הצופים והצופות מוזמנים ומוזמנות להכנס. היו כימציצניים-בהסכמה, הנקראים לראות, לקרוא ולהאזין לשיחה אינטימית בין שניים.

פתחנו בפניכם את פרפור ליבנו. אם יש לכם כמה רגעי קשב להקדיש ולהאזין אזי תגלו בתערוכה עולמות נסתרים ומרגשים והשלם יהיה גדול ומלא יותר מחלקיו, כי תוסיפו בו גם אתם את מבטכם, פרשנותכם ועולמכם.

אני מודה לאתני עמרם על ההזמנה להשתתף בתערוכה זו בדיאלוג עם חברי ושותפי לדרך המשורר משה ב. יצחקי. זה 17 שנה אנו עורכים את כתב העת לספרות ואמנות- קו נטוי - המשותף לסטודנטים, מרצים ועובדים, במכללה האקדמית לחינוך, אורנים. שעיקר ייעודו הוא לחולל ולשמש במה ובית-יוצר למפגשים מעין אלו.

בשם היוצרים והיוצרות אני חוזרת ומודה לאתני עמרם האוצרת והוגת הרעיון היפה של התערוכה, למנהל הבית רוני ראובן ולכל צוות הבית על הכנסת האורחים החמה ואהבת התרבות והאמנות המורגשת פה בכל פינה ולכל הנכנס בו.

תודה והיו ברוכים.

ⁱ זלי גורביץ, שיחה, הוצאת בבל 2011

ⁱⁱ יהודית הנדל, הכוח האחר, ספרי סימן קריאה, הוצ' הקיבוץ המאוחד, מהדורה ראשונה 1984